

ומתרצינן: אמר רב ששת: לפי שאינו יודע ממי נוטלו, ולמי נותנו! שאינו מכיר לא את הבעל ולא את האשה, והרי זה פסול בשליחות. (63)

מתקיף לה רב יוסף: לדבריך, היאך סומא מותר באשתו? שמא זו אינה אשתו?

והיאך בני אדם מותרים בנשותיהם בלילה?

אלא, בטביעות עינא דקלא, שעל פי הקול הם מכירים את נשותיהם.

הכא נמי בנגמ, בטביעות עינא דקלא יכול הסומא להכיר את הבעל והאשה, ומדוע אינו כשר לשליחות?

ומתרצינן: אלא אמר רב יוסף: הכא בחוצה לארץ עסקינן, דבעי השליח למימר בבית דין "בפני נכתב ובפני נחתם". ואילו הסומא לא מצי למימר "בפני נכתב ובפני נחתם", שהרי לא ראה את כתיבת הגט וחתמתו, ולכן אינו יכול להיעשות שליח.

אמר ליה אביי לרב יוסף: אלא מעתה, אם היה השליח פתוח בשעת כתיבת הגט, ונסתמא בשעת מסירתו, דמצי אמר "בפני נכתב ובפני נחתם", האם הכי נמי דכשר? (64)

והא קתני במתניתין "פתוח, ונסתמא, וחזר ונתפתח, כשר". ומשמע שרק באופן שחזר

להיפוך מה לתרומה שכן היא קדש, ואף על גב דבכל התורה ממעטינן עכו"ם משליחות זה משום דעיקר השליחות ילפינן בהם מתרומה מה שאין כן בגירושין שנאמר בהם גופא ענין שליחות ולא צריך ללמוד מתרומה אם כן לא מצינו ללמוד בהם מיעוט עכו"ם מתרומה ולכן צריך לטעמא דלאו בר היתירא הוא. ועיין שם שכתב לבאר המשך הסוגיא.

63. לכאורה משמע מכאן שהשליח צריך להכיר את הבעל והאשה. ויש לחלק שרק בסומא יש לחוש שמא יטעוהו. תוס' ד"ה ממי.

והר"ן מבאר שהחסרון הוא דהוי שליח שלא ניתן לגירושין [לקמן כט, ב] לפי שאינו יכול למסור הגט אלא על ידי שיאמרו לו זה פלוני וזו פלונית אבל שאר בני אדם שאינם מכירים את הבעל והאשה אפשר להם לדעת על ידי שאחרים ילמדו אותם.

64. ואף על גב דסומא פסול לעדות אפילו בעדות שידע כשהיה פתוח, הכא בגט אין צורך בעדות כשרה שהרי אפילו אשה נאמנת להביא

שלוחכם בני ברית אלא ניחא ליה לומר טעם ששייך גם לגבי עבד כנעני. תוס' ד"ה עובד כוכבים.

והרשב"א כתב דזו באמת כוונת הגמרא דלא בר היתירא הוא היינו שאינם בני היתירא אשה מבעלה על ידי שליחותם לפי שאינם בתורת שליחות.

והרע"א תירץ עפ"י מש"כ המג"א דנכרי לנכרי יכול להיות שליח כיון דהשליח דומה למשלח והרי זה בכלל "אתם גם אתם". ועוד כתב המג"א דמומר לאו בר שליחות משום דאינו בן ברית. ואם כן כשהבעל מומר יכול העכו"ם להיות שליח עבורו כיון דשניהם אינם בני ברית, ולכן קאמרה הגמרא הטעם משום דלאו בני כריתות כדי לפסול גם באופן כזה.

ובפני יהושע כתב לתרץ דבאמת הא דמעטינן עכו"ם משליחות ילפינן מתרומה ד"אתם גם אתם". והנה בריש פרק האיש מקדש, מבואר דגירושין מתרומה לא ילפינן שתועיל שליחות בגירושין, כי מה לגירושין שהן חול ביחס לתרומה. ואם כן, לענין מיעוטא דעכו"ם אי אפשר ללמוד גירושין מתרומה שיש לפרוך